

BS/37/2013

OCENA OBECNEJ SYTUACJI
KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO
ORAZ OCZEKIWANIA
WOBEC NOWEGO PAPIEŻA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ Opinie Polaków na temat obecnej sytuacji Kościoła katolickiego są dość mocno podzielone i w znacznej mierze zależą od terytorialnego zakresu jego oddziaływania. Najlepiej postrzegana jest sytuacja Kościoła w Polsce (62% opinii pozytywnych), gorzej na świecie (45%), a najgorzej w Europie (38%).
- ▶ Zdecydowana większość ankietowanych (86%) za przynajmniej częściowo uzasadnione uznaje zintensyfikowane w ostatnim czasie krytyczne opinie kierowane pod adresem Kościoła katolickiego i księży, przy czym niemal jedna trzecia (30%) twierdzi, że Kościół na tę krytykę w pełni zasłużył. Tylko co dwunasty dorosły Polak (8%) sądzi, że zarzuty stawiane Kościołowi są bezpodstawne i krzywdzące.
- ▶ Niemal połowa badanych (48%) chciałaby, aby nowy papież wprowadził pewne zmiany w nauczaniu Kościoła. Tylko nieco ponad jedna trzecia (37%) opowiada się za utrzymaniem w tym względzie *status quo*.
- ▶ Do najczęściej postulowanych przez Polaków zmian w Kościele należą: zniesienie celibatu, liberalizacja nauczania kościelnego oraz walka z pedofilią wśród księży.

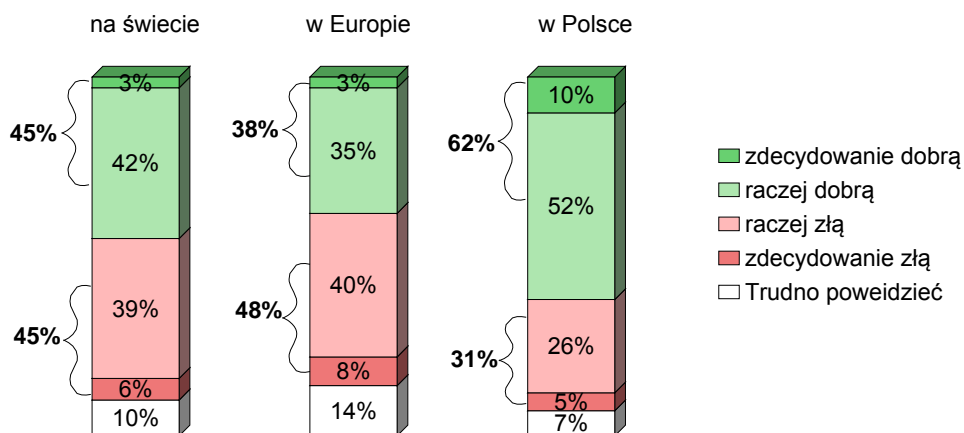
Abdykacja papieża Benedykta XVI oprócz dyskusji na temat słuszności tej decyzji wywołała falę debat o tym, w jakiej kondycji następca Jana Pawła II pozostawia Kościół. W naszym marcowym badaniu, zrealizowanym tuż przed wyborem nowego papieża¹, zapytaliśmy respondentów o ich opinie na temat aktualnej sytuacji Kościoła katolickiego w wymiarze powszechnym, europejskim i ogólnopolskim. Badani odpowiedzieli również na pytanie o potrzebę reform w Kościele oraz ich ewentualny kierunek.

W JAKIEJ KONDYCJI JEST KOŚCIÓŁ KATOLICKI?

Opinie Polaków na temat obecnej sytuacji Kościoła katolickiego są dość mocno podzielone i w znacznej mierze zależą od terytorialnego zakresu jego oddziaływania. Najlepiej postrzegana jest sytuacja Kościoła w Polsce. Niemal dwie trzecie badanych (62%) ocenia ją jako dobrą, w tym co dziesiąty (10%) jako zdecydowanie dobrą. Krytycznie wypowiada się o niej niespełna co trzeci dorosły Polak (31%), z czego tylko jeden na dwudziestu (5%) określa ją jako zdecydowanie złą. Niejednoznacznie postrzegana jest sytuacja Kościoła w jego wymiarze powszechnym. Odsetki badanych oceniających ją jako dobrą oraz jako złą są identyczne (po 45%). Z kolei wskazania negatywne dość znacząco dominują nad pozytywnymi (48% wobec 38%) w wyrażanych opiniach na temat obecnej kondycji Kościoła katolickiego na Starym Kontynencie. W tym wypadku opinie zdecydowanie krytyczne niemal trzykrotnie przewyższają zdecydowanie korzystne (8% wobec 3%).

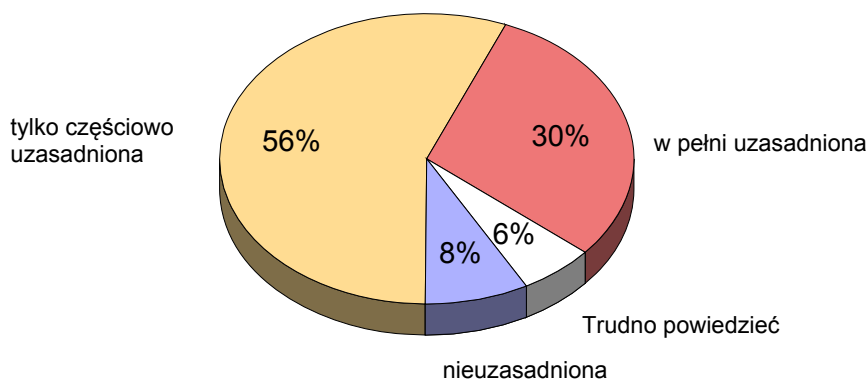
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (274) przeprowadzono w dniach 7 – 13 marca 2013 roku na liczącej 1060 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. JAK, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, OCENIA PAN(I) AKTUALNĄ SYTUACJĘ KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO? JAKO:

Dość negatywne oceny bieżącej sytuacji Kościoła katolickiego nie są, w przekonaniu respondentów, formułowane bezpodstawnie. Zdecydowana większość ankietowanych (86%) za przynajmniej częściowo uzasadnione uznaje, zintensyfikowane w ostatnim czasie, krytyczne opinie kierowane pod adresem Kościoła katolickiego i księży, przy czym niemal jedna trzecia (30%) twierdzi, że Kościół na tę krytykę w pełni zasłużył. Tylko co dwunasty dorosły Polak (8%) sądzi, że zarzuty stawiane Kościołowi są bezpodstawne i krzywdzące. Pozostali (6% ogółu) nie mają w tej kwestii wyrobionej opinii.

RYS. 2. W OSTATNIM CZASIE POJAWIŁO SIĘ SZCZEGÓLNIIE DUŻO KRYTYCZNYCH OPINII POD ADRESEM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO I KSIĘŻY. CZY, PANA(I) ZDANIEM KRYTYKA, Z JAKĄ SPOTYKA SIĘ KOŚCIÓŁ KATOLICKI I KSIĘŻA, JEST:

Prezentowane stanowisko oczywiście najsilniej różnicuje religijność respondentów, której wskaźnikiem w naszym badaniu są autodeklaracje wiary i praktyk religijnych. O w pełni uzasadnionej krytyce kierowanej pod adresem Kościoła przekonanych jest mniej więcej trzech na pięciu respondentów w ogóle nie biorących udziału w praktykach religijnych (59%) i ponad dwie trzecie badanych (68%) określających się jako obojętni religijnie, niezdecydowani lub niewierzący, a jednocześnie tylko co dziewiąty (11%) praktykujący kilka razy w tygodniu i niespełna co siódmy katolik (15%) określający swoją wiarę jako zgodną z nauczaniem Kościoła.

Tabela 1

Udział w praktykach religijnych	W ostatnim czasie pojawiło się szczególnie dużo krytycznych opinii pod adresem Kościoła katolickiego i księży. Czy, Pana(i) zdaniem, krytyka, z jaką spotyka się Kościół katolicki i księży, jest:			
	w pełni uzasadniona	tylko częściowo uzasadniona	nieuzasadniona	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Kilka razy w tygodniu	11	58	25	6
Raz w tygodniu	18	66	10	6
1-2 razy w miesiącu	29	57	5	8
Kilka razy w roku	36	52	6	7
W ogóle nie uczestniczy	59	31	6	3

Tabela 2

Odpowiedzi osób określających się jako:	W ostatnim czasie pojawiło się szczególnie dużo krytycznych opinii pod adresem Kościoła katolickiego i księży. Czy, Pana(i) zdaniem, krytyka, z jaką spotyka się Kościół katolicki i księży, jest:			
	w pełni uzasadniona	tylko częściowo uzasadniona	nieuzasadniona	Trudno powiedzieć
	w procentach			
– wierzące* i stosujące się do wskazań Kościoła	15	64	14	7
– wierzące* na swój własny sposób	34	56	5	5
– niewierzące, niezdecydowane i obojętne religijnie**	68	62	1	1

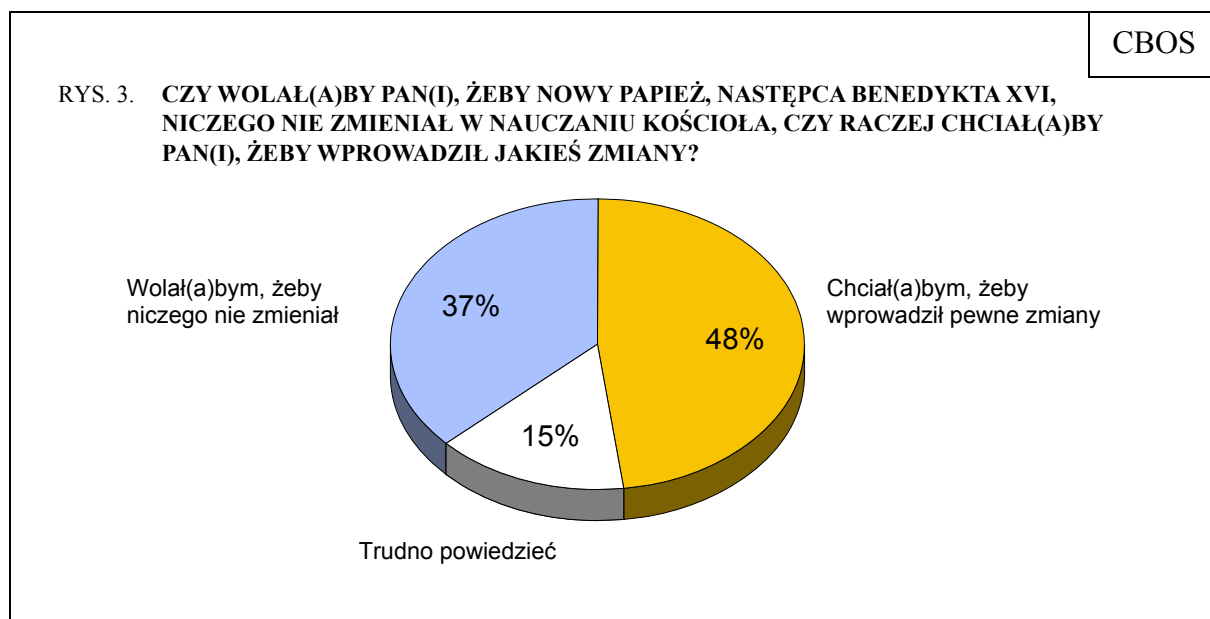
* Dotyczy zadeklarowanych członków Kościoła rzymskokatolickiego

** Respondentów tych potraktowano łącznie z powodu niewielkiej ich liczebności w próbie

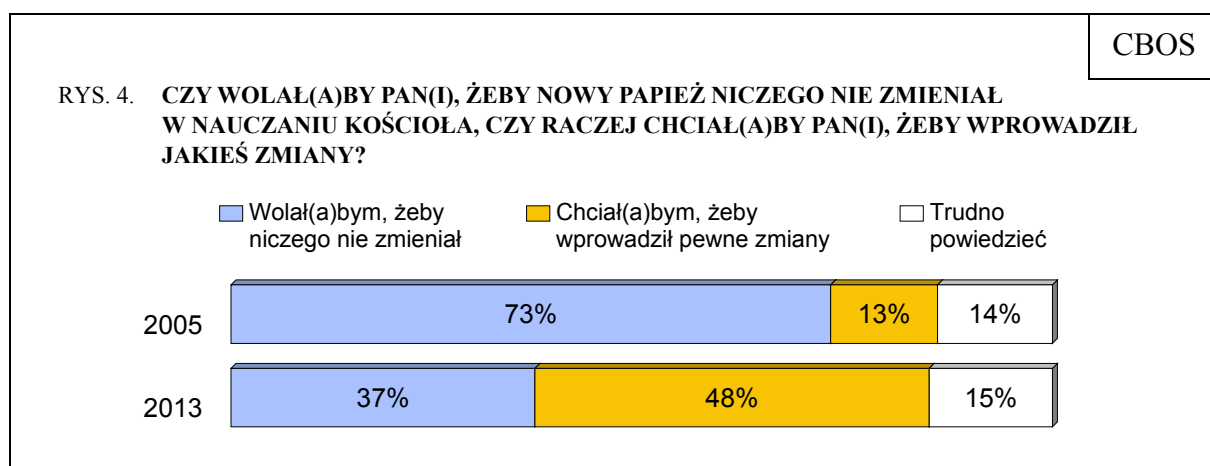
CZY NOWY PAPIEŻ POWINIEN REFORMOWAĆ KOŚCIÓŁ?

Konsekwencją dość znacznego krytycyzmu Polaków wobec Kościoła katolickiego, przejawiającego się w formułowanych opiniach na temat jego obecnej sytuacji, jest fakt, iż niemal połowa badanych (48%) chciałaby, aby nowy papież wprowadził pewne zmiany w nauczaniu Kościoła. Tylko nieco ponad jedna trzecia (37%) opowiada się za utrzymaniem

w tym względzie *status quo*. Jednocześnie spora część respondentów (15%) nie chce lub nie potrafi zająć stanowiska w tej kwestii.

Reformatorskie oczekiwania Polaków wobec nowego papieża są obecnie zdecydowanie większe niż wówczas, gdy swój pontyfikat rozpoczynał Benedykt XVI. W ciągu ostatnich ośmiu lat o połowę zmniejszyła się (z 73% do 37%) liczba badanych przekonanych o braku konieczności wprowadzania jakichkolwiek zmian w nauczaniu Kościoła, prawie czterokrotnie zaś wzrosła (z 13% do 48%) liczba tych, którzy dostrzegają potrzebę pewnych reform w tym zakresie.

Wyrażane oczekiwania znacząco różnią się w zależności od deklarowanego poziomu wiary i religijności respondentów mierzonej częstością ich uczestnictwa w praktykach

religijnych. Kontynuacji dotychczasowego nauczania Kościoła chciałoby niemal trzy piąte badanych praktykujących religijnie kilka razy w tygodniu (56%) oraz prawie połowa co tydzień uczestniczących w mszach i nabożeństwach (45%), a także co drugi spośród katolików określających się jako wierzący i przestrzegający kościelnych nakazów (52%). W pozostałych grupach wyróżnionych ze względu na stosunek do wiary i praktyk religijnych przeważa przekonanie o potrzebie zmian w kościelnej doktrynie. Najsilniej jest ono akcentowane przez osoby w ogóle niepraktykujące religijnie (62% wskazań) lub czyniące to sporadycznie (54%) oraz określające się jako niewierzące, niezdecydowane lub religijnie obojętne (70%).

Tabela 3

Udział w praktykach religijnych	Czy wolał(a)by Pan(i), żeby nowy papież, następca Benedykta XVI, niczego nie zmieniał w nauczaniu Kościoła, czy raczej chciał(a)by Pan(i), żeby wprowadził jakieś zmiany?		
	Wolał(a)bym, żeby niczego nie zmieniał	Chciał(a)bym, żeby wprowadził pewne zmiany	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Kilka razy w tygodniu	56	29	15
Raz w tygodniu	45	42	13
1-2 razy w miesiącu	35	49	16
Kilka razy w roku	32	54	14
W ogóle nie uczestniczy	18	62	20

Tabela 4

Odpowiedzi osób określających się jako:	Czy wolał(a)by Pan(i), żeby nowy papież, następca Benedykta XVI, niczego nie zmieniał w nauczaniu Kościoła, czy raczej chciał(a)by Pan(i), żeby wprowadził jakieś zmiany?		
	Wolał(a)bym, żeby niczego nie zmieniał	Chciał(a)bym, żeby wprowadził pewne zmiany	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– wierzące* i stosujące się do wskazań Kościoła	52	35	13
– wierzące* na swój własny sposób	33	53	14
– niewierzące, niezdecydowane i obojętne religijnie**	8	70	22

* Dotyczy zadeklarowanych członków Kościoła rzymskokatolickiego

** Respondentów tych potraktowano łącznie z powodu niewielkiej ich liczebności w próbie

JAKIE ZMIANY POTRZEBNE SĄ KOŚCIOŁOWI?

Osoby oczekujące od nowego papieża zmian w nauczaniu Kościoła w otwartym pytaniu precyzowały, na czym te zmiany miałyby polegać. W wypowiedziach oprócz spraw związanych z doktryną i ideologią pojawiły się też m.in. postulaty dotyczące zmian w zakresie struktury organizacyjnej Kościoła. Poza kwestiami, na które papież może mieć wpływ, wymieniano też sprawy rozstrzygane raczej na niższych szczeblach hierarchii kościelnej oraz regulowane terytorialnie – przez episkopat w poszczególnych krajach.

Wśród oczekiwanych zmian respondenci najczęściej wymieniają potrzebę liberalizacji i modernizacji Kościoła. Postulaty tego typu wyraża ponad jedna trzecia respondentów liczących na reformy w Kościele (37%), co stanowi jedną szóstą ogółu badanych (17%). Najczęściej są to ogólne sugestie dostosowania Kościoła do współczesnego świata, jego unowocześnienia, otwartości i tolerancji (12% wskazań). Bardziej konkretne propozycje w tym zakresie to m.in.: liberalizacja poglądów na antykoncepcję (7%), zapłodnienie *in vitro* (7%), związki pozamałżeńskie (5%), aborcję (5%) i rozwody (2%).

Postulaty pojawiające się w drugiej kolejności dotyczą reform w zakresie doktryny, zwyczajów i tradycji kościelnych (28% wskazań), przy czym wyraźnie dominujące jest oczekiwanie zniesienia celibatu. Co piąta osoba domagająca się zmian w Kościele (21%) i co dziesiąta wśród ogółu badanych (10%) uważa, że księżom należy zezwolić na zawieranie małżeństw i posiadanie dzieci. Inne sugestie pojawiające się w tym kontekście to zmiana formuły spowiedzi – z indywidualnej na powszechną (3%), zwiększenie wpływu kobiet na sprawy Kościoła, w tym dopuszczenie kobiet do święceń kapłańskich (3%).

Trzeci istotny wymiar koniecznych zmian w Kościele dotyczy, zdaniem respondentów, duchowieństwa (ogółem 26% wskazań). Najczęściej pojawiają się tu postulaty skuteczniejszej walki z pedofilią wśród duchownych (11%) oraz ogólnej poprawy moralności księży, ujawniania afer oraz stosowania restrykcyjnych sankcji wobec ludzi Kościoła łamiących normy moralne (7%).

Kolejna, dość często poruszana przez respondentów kwestia wiąże się ze zmianą akcentów co do zaangażowania Kościoła. Jedna piąta badanych liczących na to, że nowy papież wprowadzi jakieś zmiany chciałaby, aby Kościół skierował się w stronę większej duchowości, wprowadził nowe formy ewangelizacji i ekumenizmu (21%). Osoby te oczekują od Kościoła m.in. zbliżenia do ludzi (5%), nieangażowania się w kwestie polityczne (4%) oraz poprawy kontaktu z młodzieżą i z dziećmi (4%).

Tabela 5

Proponowane zmiany w Kościele	Odsetki*	
	respondentów liczących na zmiany N=509	ogółu respon- dentów
Liberalizacja i modernizacja Kościoła	37	17
Ogólnie – żeby Kościół był otwarty, nowoczesny i tolerancyjny, dostosowany do współczesnego świata, mniej konserwatywny	12	6
Przyzwolenie na antykoncepcję	7	3
Zmiana stosunku do zapłodnienia <i>in vitro</i>	7	3
Zmiana stosunku do związków nieformalnych (konkubinatów), dostęp osób z takich związków do sakramentów, zniesienie utrudnień w chrzczeniu dzieci z tych związków	5	2
Zmiana w nastawieniu do aborcji	5	2
Zmiana stosunku do rozwodników (dopuszczenie takich osób do sakramentów, umożliwienie zawierania powtórnych małżeństw itp.)	2	1
Akceptacja związków homoseksualnych	1	0,4
Reformy w zakresie doktryny, zwyczajów i tradycji kościelnych	28	13
Zniesienie celibatu	21	10
Zmiana formuły spowiedzi – wprowadzenie spowiedzi zbiorowej (powszechnej) w trakcie mszy	3	1
Zwiększenie wpływu kobiet na funkcjonowanie Kościoła, kapłaństwo kobiet	3	1
Zmiany w doktrynie religijnej, katechizmie – ogólnie	1	0,5
Zmiany dotyczące duchowieństwa, walka z nadużyciami wśród księży i biskupów	26	12
Walka z pedofilią wśród księży	11	5
Poprawa moralności księży, rygorystyczne postępowanie wobec księży łamiących normy moralne, ujawnianie afer z udziałem duchowieństwa	7	3
Większe zdyscyplinowanie duchowieństwa (żeby księża i biskupi byli bardziej pokorni i posłuszni swoim przełożonym)	4	2
Zmiana stylów życia księży i biskupów (w kierunku bardziej skromnego życia, większego ubóstwa)	3	1
Walka z homoseksualizmem wśród księży	1	0,7
Zmiany w kierunku większej duchowości, nowych form ewangelizacji i ekumenizmu (Kościół bliższy ludziom, niezaangażowany politycznie)	21	10
Zbliżenie Kościoła do ludzi – ogólnie	5	2
Rozdział Kościoła od państwa, nieangażowanie się Kościoła w sprawy polityczne, skupienie się na duszpasterstwie	4	2
Poprawa kontaktu Kościoła z młodzieżą i z dziećmi (zwiększenie wpływu na młodych ludzi, ewangelizacja młodych)	4	2
Poprawa efektywności i skuteczności nauczania (lepsza ewangelizacja, nowe – bardziej nowoczesne – formy i metody nauczania, nowe sposoby sprawowania liturgii)	3	1
Większa troska o ludzi, wsparcie potrzebujących, walka z biedą	3	1
Wzrost duchowości w Kościele (umocnienie wiary, większy nacisk na modlitwę)	1	0,7
Dialog z innymi religiami	1	0,6
Zmiany strukturalno-organizacyjne	15	7
Regulacja spraw finansowych Kościoła i księży (przejrzystość finansów Kościoła, opodatkowanie księży, wprowadzenie pensji dla księży, zmniejszenie/likwidacja opłat za usługi religijne)	7	3
Zmiany w zakresie nauczania religii (likwidacja religii w szkołach, przeniesienie katechezy do parafii, zmiana metod nauczania religii itp.)	5	2
Zmiany w organizacji Kościoła (odformalizowanie instytucji kościelnych, zaprowadzenie porządku w strukturach kościelnych, reforma kurii rzymskiej)	3	1
Inne – mniej lub bardziej konkretne – oczekiwania	6	3
Ogólne oczekiwania zmian (żeby papież zreformował Kościół, żeby było lepiej)	2	1
Trudno powiedzieć	10	5

* Odsetki nie sumują się do 100, gdyż respondenci mogli wskazać zmiany w różnych dziedzinach

Ponad jedna siódma badanych wskazujących na potrzebę zmian w Kościele zgłasza konieczność przeprowadzenia pewnych reform o charakterze strukturalno-organizacyjnym (15% wskazań). Najczęściej pojawiające się w tym kontekście postulaty dotyczą regulacji spraw finansowych Kościoła i księży, w tym m.in. potrzeby większej przejrzystości finansów kościelnych (7%). Nieco rzadziej sugestie dotyczą zmian w zakresie nauczania religii, w tym przede wszystkim przeniesienia katechezy ze szkół do parafii (5%).

Wśród zwolenników reform w Kościele jest również spora grupa osób, które nie potrafią jednoznacznie stwierdzić, w jakim kierunku powinny pójść ewentualne zmiany (10%).

Warto na koniec zauważyć, że bez względu na stosunek respondentów do wiary i nauczania Kościoła, hierarchia zmian oczekiwanych wraz z nowym pontyfikatem jest wśród ich zwolenników bardzo zbliżona, przy czym osoby niewierzące, niezdecydowane i obojętne religijnie – po pierwsze, częściej wyrażają potrzebę reform niż osoby wierzące, a po drugie, zwykle wskazują na większą liczbę spraw wymagających reorientacji i reorganizacji. Tym samym istotnie częściej niż pozostali opowiadają się za zliberalizowaniem nauczania kościelnego, zmianami w zakresie doktryny, zwyczajów i tradycji religijnych oraz za reformą struktur kościelnych.

Tabela 6

Proponowane zmiany w Kościele	Odsetki respondentów liczących na zmiany wśród:		
	wierzących* i stosujących się do wskazań Kościoła (N=179)	wierzących* na swój własny sposób (N=410)	niewierzących, niezdecydowanych i obojętnych religijnie** (N=100)
Liberalizacja i modernizacja Kościoła	21	27	50
Reformy w zakresie doktryny, zwyczajów i tradycji kościelnych	18	19	40
Zmiany dotyczące duchowieństwa, w tym walka z nadużyciami wśród księży i biskupów	20	19	23
Zmiany w kierunku większej duchowości, nowych form ewangelizacji i ekumenizmu	14	16	15
Zmiany strukturalno-organizacyjne	9	9	25
Inne – mniej lub bardziej konkretne – oczekiwania	6	3	9
Ogólne oczekiwania zmian	2	2	2
Trudno powiedzieć	11	7	-

* Dotyczy zadeklarowanych członków Kościoła rzymskokatolickiego

** Respondentów tych potraktowano łącznie z powodu niewielkiej ich liczebności w próbie

Mimo deklarowanych pozytywnych opinii na temat pontyfikatu Benedykta XVI², Polacy uważają, że obecną sytuację Kościoła katolickiego – zwłaszcza w Europie – trudno określić jako dobrą. Zdaniem zdecydowanej większości badanych, Kościół przynajmniej częściowo zasłużył na zintensyfikowaną w ostatnim czasie krytykę pod swoim adresem. Konsekwencją takiego przekonania jest wyrażana przez niemal połowę respondentów (a więc trzykrotnie częściej niż u progu poprzedniego pontyfikatu) potrzeba zmian w Kościele. Najczęściej postulowany zakres reform dotyczy liberalizacji i modernizacji Kościoła, reform w zakresie doktryny, zwyczajów i tradycji religijnych oraz walki z nadużyciami wśród duchownych, przy czym dominujące konkretne oczekiwania to: zniesienie celibatu, dostosowanie nauczania kościelnego do współczesnego świata oraz uporanie się z pedofilią wśród księży.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

² W przygotowaniu komunikat na ten temat.

Tabela 1

		Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) aktualną sytuację Kościoła katolickiego na świecie?			Liczba osób
		Jako dobrą	Jako złą	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		45	45	10	1054
Płeć	Mężczyźni	48	42	9	499
	Kobiety	43	47	10	555
Wiek	18-24 lata	55	41	4	110
	25-34	42	51	7	176
	35-44	46	45	8	170
	45-54	42	46	13	166
	55-64	43	50	7	224
	65 lat i więcej	47	36	17	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	38	12	390
	Miasto do 20 tys.	45	45	9	143
	20-100 tys.	46	45	9	204
	101-500 tys.	41	50	9	187
	501 tys. i więcej mieszk.	35	57	8	130
Wykształcenie	Podstawowe	46	36	17	231
	Zasadnicze zawodowe	55	36	9	247
	Średnie	44	49	7	372
	Wyższe	36	57	7	204
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	36	56	8	100
	Średni personel, technicy	37	56	7	43
	Pracownicy adm.-biurowi	37	53	10	60
	Pracownicy usług	57	40	3	63
	Robotnicy wykwalifikowani	58	38	4	102
	Robotnicy niewykwalifik.	49	40	11	53
	Rolnicy	49	35	15	71
Pracujący na własny rach.	38	54	9	56	
Bierni zawodowo	Renciści	41	48	11	61
	Emeryci	45	42	13	255
	Uczniowie i studenci	58	37	5	59
	Bezrobotni	38	52	10	87
	Gospodynie domowe i inni	48	39	14	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	52	4	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	54	7	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	50	42	8	235
	prywatnym gosp. rolnym	44	41	16	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	54	39	8	166
	501-750	53	40	6	109
	751-1000	47	43	9	161
	1001-1500	45	44	11	172
	Powyżej 1500 zł	38	59	3	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	40	49	11	144
	Średnie	45	44	11	510
	Dobre	49	44	7	400
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	32	13	53
	Raz w tygodniu	51	41	8	474
	1-2 razy w miesiącu	44	44	12	133
	Kilka razy w roku	43	47	10	245
	W ogóle nie uczestniczy	29	59	12	149
Poglądy polityczne	Lewica	42	53	5	187
	Centrum	45	46	9	348
	Prawica	47	46	7	298
	Trudno powiedzieć	47	34	19	221

Tabela 2

		Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) aktualną sytuację Kościoła katolickiego w Europie?			Liczba osób
		Jako dobrą	Jako złą	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	48	14	1054
Płeć	Mężczyźni	40	49	10	499
	Kobiety	35	48	17	555
Wiek	18-24 lata	53	36	11	110
	25-34	34	55	11	176
	35-44	39	48	14	170
	45-54	34	53	13	166
	55-64	38	54	9	224
	65 lat i więcej	34	42	24	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	41	17	390
	Miasto do 20 tys.	38	49	13	143
	20-100 tys.	36	50	15	204
	101-500 tys.	35	56	9	187
	501 tys. i więcej mieszk.	30	58	12	130
Wykształcenie	Podstawowe	40	36	24	231
	Zasadnicze zawodowe	45	41	14	247
	Średnie	34	55	11	372
	Wyższe	32	60	8	204
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	59	8	100
	Średni personel, technicy	30	60	9	43
	Pracownicy adm.-biurowi	23	62	15	60
	Pracownicy usług	56	35	10	63
	Robotnicy wykwalifikowani	50	42	8	102
	Robotnicy niewykwalifik.	32	47	21	53
	Rolnicy	35	41	24	71
Pracujący na własny rach.	27	66	7	56	
Bierni zawodowo	Renciści	39	44	16	61
	Emeryci	34	48	18	255
	Uczniowie i studenci	56	32	12	59
	Bezrobotni	33	55	11	87
	Gospodynie domowe i inni	45	41	14	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	37	56	7	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	57	12	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	43	46	12	235
	prywatnym gosp. rolnym	30	48	22	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	43	43	14	166
	501-750	48	43	9	109
	751-1000	39	45	16	161
	1001-1500	34	52	14	172
	Powyżej 1500 zł	29	65	6	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	49	15	144
	Średnie	34	49	17	510
	Dobre	42	48	10	400
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	42	43	15	53
	Raz w tygodniu	41	46	13	474
	1-2 razy w miesiącu	35	50	15	133
	Kilka razy w roku	36	50	14	245
	W ogóle nie uczestniczy	29	56	15	149
Poglądy polityczne	Lewica	32	61	7	187
	Centrum	40	49	11	348
	Prawica	38	51	12	298
	Trudno powiedzieć	38	34	28	221

Tabela 3

		Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) aktualną sytuację Kościoła katolickiego w Polsce?			Liczba osób
		Jako dobrą	Jako złą	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		62	31	7	1054
Płeć	Mężczyźni	63	31	6	499
	Kobiety	63	30	7	555
Wiek	18-24 lata	64	29	7	110
	25-34	54	39	7	176
	35-44	59	35	5	170
	45-54	66	28	7	166
	55-64	65	30	5	224
	65 lat i więcej	68	23	9	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	23	8	390
	Miasto do 20 tys.	61	35	4	143
	20-100 tys.	62	33	5	204
	101-500 tys.	59	33	7	187
	501 tys. i więcej mieszk.	55	40	5	130
Wykształcenie	Podstawowe	69	22	9	231
	Zasadnicze zawodowe	67	26	7	247
	Średnie	58	37	5	372
	Wyższe	59	34	6	204
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	57	36	7	100
	Średni personel, technicy	58	37	5	43
	Pracownicy adm.-biurowi	57	35	8	60
	Pracownicy usług	68	25	6	63
	Robotnicy wykwalifikowani	69	29	2	102
	Robotnicy niewykwalifik.	64	28	8	53
	Rolnicy	68	20	13	71
Pracujący na własny rach.	64	32	4	56	
Bierni zawodowo	Renciści	69	25	7	61
	Emeryci	64	29	7	255
	Uczniowie i studenci	64	29	7	59
	Bezrobotni	55	38	7	87
	Gospodynie domowe i inni	55	39	7	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	63	33	4	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	37	9	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	64	31	5	235
	prywatnym gosp. rolnym	66	25	9	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	67	29	4	166
	501-750	66	29	5	109
	751-1000	64	32	4	161
	1001-1500	63	33	5	172
	Powyżej 1500 zł	57	38	5	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	61	35	3	144
	Średnie	63	30	7	510
	Dobre	63	30	7	400
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	64	28	8	53
	Raz w tygodniu	71	24	5	474
	1-2 razy w miesiącu	66	28	6	133
	Kilka razy w roku	54	37	9	245
	W ogóle nie uczestniczy	48	44	9	149
Poglądy polityczne	Lewica	53	41	5	187
	Centrum	65	31	5	348
	Prawica	69	27	4	298
	Trudno powiedzieć	60	26	14	221

Tabela 4

		W ostatnim czasie pojawiło się szczególnie dużo krytycznych opinii pod adresem Kościoła katolickiego i księży. Czy, Pana(i) zdaniem, krytyka, z jaką spotyka się Kościół katolicki i księża, jest:				Liczba osób
		w pełni uzasadniona	tylko częściowo uzasadniona	nieuzasadniona	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		30	56	8	6	1056
Płeć	Mężczyźni	30	55	9	5	500
	Kobiety	28	57	8	7	556
Wiek	18-24 lata	21	62	11	6	111
	25-34	38	54	3	5	176
	35-44	30	61	5	5	170
	45-54	29	63	5	3	167
	55-64	33	56	8	4	224
	65 lat i więcej	21	46	20	13	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	58	8	10	390
	Miasto do 20 tys.	30	55	11	4	143
	20-100 tys.	30	53	12	4	204
	101-500 tys.	31	59	6	4	188
	501 tys. i więcej mieszk.	37	55	6	2	131
Wykształcenie	Podstawowe	20	53	13	13	231
	Zasadnicze zawodowe	31	53	9	6	247
	Średnie	32	57	7	4	374
	Wyższe	31	61	5	2	204
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	59	6	2	100
	Średni personel, technicy	35	58	2	5	43
	Pracownicy adm.-biurowi	32	60	5	3	60
	Pracownicy usług	28	63	3	6	64
	Robotnicy wykwalifikowani	24	66	6	5	102
	Robotnicy niewykwalifik.	28	53	17	2	53
	Rolnicy	21	65	4	10	71
Pracujący na własny rach.	30	63	4	4	56	
Bierni zawodowo	Renciści	39	46	10	5	61
	Emeryci	24	49	16	11	255
	Uczniowie i studenci	25	57	13	5	60
	Bezrobotni	43	52	1	5	87
	Gospodynie domowe i inni	27	59	9	5	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	27	64	7	1	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	62	5	2	81
	sekt. prywat. poza rolnict.	31	59	4	6	235
	prywatnym gosp. rolnym	22	69	3	6	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	60	6	5	166
	501-750	28	57	9	6	109
	751-1000	27	58	12	2	162
	1001-1500	26	52	13	8	172
	Powyżej 1500 zł	36	56	4	3	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	41	14	6	145
	Średnie	23	60	9	8	511
	Dobre	32	58	6	4	400
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	58	25	6	53
	Raz w tygodniu	18	66	10	6	474
	1-2 razy w miesiącu	29	57	5	8	134
	Kilka razy w roku	36	52	6	7	245
	W ogóle nie uczestniczy	59	31	6	3	150
Poglądy polityczne	Lewica	49	43	5	3	187
	Centrum	33	56	6	5	349
	Prawica	18	66	13	3	298
	Trudno powiedzieć	21	54	10	15	222

Tabela 5

		Czy wolał(a)by Pan(i), żeby nowy papież, następca Benedykta XVI, niczego nie zmieniał w nauczaniu Kościoła, czy raczej chciał(a)by Pan(i), żeby wprowadził jakieś zmiany?			Liczba osób
		Wolał(a)bym, żeby niczego nie zmieniał	Chciał(a)bym, żeby wprowadził pewne zmiany	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		37	48	15	1053
Płeć	Mężczyźni	37	48	15	498
	Kobiety	38	48	14	555
Wiek	18-24 lata	35	53	13	110
	25-34	30	59	11	176
	35-44	33	49	19	169
	45-54	38	49	13	167
	55-64	38	50	12	224
	65 lat i więcej	49	33	18	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	36	16	389
	Miasto do 20 tys.	35	52	13	143
	20-100 tys.	42	45	13	204
	101-500 tys.	24	62	14	187
	501 tys. i więcej mieszk.	22	65	14	130
Wykształcenie	Podstawowe	55	29	16	231
	Zasadnicze zawodowe	45	40	15	247
	Średnie	33	54	13	372
	Wyższe	17	69	14	203
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	18	65	17	100
	Średni personel, technicy	28	67	5	43
	Pracownicy adm.-biurowi	23	63	13	60
	Pracownicy usług	38	50	13	64
	Robotnicy wykwalifikowani	41	44	15	102
	Robotnicy niewykwalifik.	43	43	13	53
	Rolnicy	45	31	24	71
Pracujący na własny rach.	27	57	16	56	
Bierni zawodowo	Renciści	48	41	11	61
	Emeryci	48	37	15	254
	Uczniowie i studenci	34	56	10	59
	Bezrobotni	27	59	14	86
	Gospodynie domowe i inni	48	39	14	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	61	10	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	36	53	11	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	55	14	235
	prywatnym gosp. rolnym	41	36	23	64
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	48	40	13	166
	501-750	45	42	13	109
	751-1000	43	45	12	162
	1001-1500	36	44	20	172
	Powyżej 1500 zł	23	70	6	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	43	10	145
	Średnie	41	43	16	509
	Dobre	30	56	14	399
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	29	15	52
	Raz w tygodniu	45	42	13	474
	1-2 razy w miesiącu	35	49	16	134
	Kilka razy w roku	32	54	14	245
	W ogóle nie uczestniczy	18	62	20	148
Poglądy polityczne	Lewica	22	67	10	187
	Centrum	33	53	14	348
	Prawica	47	41	13	298
	Trudno powiedzieć	45	34	21	220